

KLICPEROVO DIVADLO 2022–2027: „VAŠE DIVADLO JE TU PRO VÁS“

1. ÚVOD

Hradec Králové se může pyšnit bohatou divadelní tradicí, o jejíž základy se zasloužila nejen obrodná divadelní činnost Václava Klimenta Klicpery a jeho generace, ale i tradiční láska k divadlu a komediantství, která pevně zakořenila ve východních Čechách a jejíž výsledky vidíme na kvalitní profesionální i amatérské scéně. Klicperovo divadlo se může chlubit více než 130 letou tradicí a profesionální soubor zde působí od roku 1949.

Pro současnou hradeckou divadelní obec nastala nejdůležitější fáze a změna po sametové revoluci, tedy v době, kdy se z Divadla Vítězného února stalo Klicperovo divadlo a na téměř pětadvacet let bylo formováno osobností ředitele Ladislava Zemana. Právě v tomto období se podařilo Klicperovu divadlu vypracovat na vrchol české divadelní scény, zvláště díky šťastné volbě uměleckých šéfů, výrazných osobností s pevným režijním rukopisem – Vladimíra Morávka a Davida Drábka. Založení obou festivalů, rekonstrukce divadelních budov, několikanásobné ocenění Divadlo roku v Cenách Alfréda Radoka, to vše jsou nesmazatelné zásluhy a kvality éry Ladislava Zemana.

Myslím, že mohu neskromně říci, že toto se nezměnilo ani po dobu mého vedení divadla (2014–2021). Klicperovo divadlo patří v současnosti k jednomu z nejlepších regionálních činoherních divadel v České republice. Může se pyšnit kvalitním hereckým souborem s hereckými individualitami i silným týmovým duchem, moderní dramaturgií, která se nebojí riskovat a nesází na jistoty, oblibou u nejlepších českých režisérů, kteří rádi spolupracují s Klicperovým divadlem, skvělým divadelním zázemím tvořeným celým komplexem zrekonstruovaných budov, výbornými ekonomickými výsledky, dvěma úspěšnými divadelními festivaly a především kritikou oceňovanými inscenacemi, které právem řadí tuto scénu na nepřehlédnutelné místo na divadelní mapě Česka.

Ve foyer divadla najdete Galerii u Klicperů, která pro každou divadelní sezónu připravuje sérii výstav malířů, grafiků a výtvarníků.

Klicperovo divadlo je pořadatelem dvou festivalů. Festival Regiony (dříve Divadlo evropských regionů) je v českém i mezinárodním kontextu neopakovatelnou akcí, která letos oslavila 26 let. Podzimní festival Čekání na Václava pak přináší možnost zhlédnout v krátkém čase zajímavé projekty, na které již v červnovém festivalu nezbylo místo, byť je dramaturgicky více otevřený širším diváckým skupinám.

Kromě festivalů se divadlo do veřejného kulturního života zapojuje i dalšími způsoby než jen inscenační tvorbou, jakou jsou např. happening k 17. listopadu, Noc divadel, Klicperův kapr a další.

Svým zřízením je Klicperovo divadlo obecně prospěšná společnost, která vznikla dne 8. 11. 2006 zápisem do rejstříku obecně prospěšných společností. Svou činnost zahájila 1. 1. 2007 a plynule navázala na předcházející subjekt Klicperovo divadlo v Hradci Králové – příspěvkovou organizaci. Zakladateli obecně prospěšné společnosti jsou Město Hradec Králové a Královéhradecký kraj.

2. DEFINICE ZÁKLADNÍHO POSLÁNÍ KLICPEROVA DIVADLA

Klicperovo divadlo je jediným divadlem se stálým profesionálním uměleckým souborem v Královéhradeckém kraji. Primární funkcí Klicperova divadla je tvorba a produkce divadelních inscenací a jiných kulturně-společenských akcí k uspokojování kulturních potřeb obyvatel Hradce Králové a Královéhradeckého kraje, reprezentování města a kraje v rámci České republiky i mimo ni a spolupráce s ostatními kulturními organizacemi města i kraje.

Klicperovo divadlo je součástí definované kulturní strategie města i kraje, která si uvědomuje, že finanční prostředky investované do divadelních aktivit generují další příjmy, strategie, jejímž cílem je také reprezentace navenek, import a export živé kultury v rámci republiky i mimo ni a cílená podpora turistického ruchu.

Klicperovo divadlo je moderní kulturní institucí, která komunikuje s obyvateli města i kraje a neustále se snaží jim nabídnout něco nového. Nechává je nahlédnout do zákulisí, do procesu vzniku inscenací, do každodenního provozu a činností divadla. Mají možnost seznámit se blíže s jednotlivými herci, režiséry a členy inscenačních týmů, a to formou různých rozhovorů, videookének či besed před premiérami. Obyvatele města nechápeme pouze jako potenciální přínos do pokladny divadla, ale snažíme se z nich udělat „přátele divadla“, partnery v dialogu, neboť divadlo je především o komunikaci, o vytváření společenství obyvatel města, regionu a setkávání lidí různých sociálních vrstev, věku a politické preference.

Chci, aby si divadlo i nadále zachovalo své dobré jméno u odborné veřejnosti a zároveň, aby si udrželo co nejširší spektrum diváků. Klicperovo divadlo je jako jediné profesionální divadlo v Hradci Králové především městské divadlo, což pro mě znamená, že nabízí kulturu všem obyvatelům, kteří o něj projeví zájem. Produkce Klicperova divadla by neměla být záležitostí pro úzkou a specifickou skupinu divadelních nadšenců, kritiků či poučených laiků, jeho inscenace by měly splňovat parametry moderního činoherního divadla jak obsahově, tak z hlediska formálních postupů, ale zároveň by produkce měla být srozumitelná, přístupná a vstřícná. Přesto se nebráníme experimentům a multižánrovým projektům, protože i milovníci těchto žánrů by se měli v našem divadle cítit dobře. Klicperovo divadlo je ze své podstaty „veřejnoprávní médium“ a jeho cílem je udržet si co nejširší spektrum publika napříč sociálními vrstvami populace. Motto, jenž uvozuje vizi Klicperova divadla na dalších 5 let, zní: „VAŠE DIVADLO JE TU PRO VÁS“ a vystihuje právě tuto myšlenku: maximální otevřenost – v Klicperově divadle by si každý divák měl najít svou oblíbenou inscenaci.

3. KONCEPCE ŘÍZENÍ EKONOMIKY A ROZVOJE DIVADLA NA DALŠÍCH 5 LET

Pokud máme uvažovat o koncepci řízení ekonomiky a rozvoje divadla na dalších 5 let, musíme připustit, že dalších několik let bude silně poznamenáno a ovlivněno celosvětovou krizí, kterou způsobila pandemie koronaviru. Tato pandemie poznamenala všechny oblasti ekonomiky, ale kultura byla jednou z nejvíce postižených. Ze dne na den se nám zhroutila celá sezóna, vniveč šla celá práce a plánování, a to opakovaně. Téměř rok a půl se uzavřená divadla snažila o navázání jiných forem kontaktů s diváky, zkoušela naplánované inscenace, pokračovala ve své činnosti, a to vše bez znalosti termínu znovuotevření a bez tržeb z představení. Tato krize ale nyní stále pokračuje a fatálně omezuje možnost krátkodobého i dlouhodobého plánování, na kterém je divadlo závislé.

Již nyní se projevuje, že krize způsobí velký propad návštěvnosti, a to z několika důvodů. Jedním z nich je strach z účasti na akcích s velkým množstvím účastníků (hlavní scéna má 400 míst). Dalším jsou pak opatření nutná pro vstup na představení (roušky, testy, očkování). Díky vysoké inflaci bude finanční situace velké části společnosti na kritické úrovni a zkušenosti z historie napovídají, že lidé si v první řadě odpustí investice do kulturního a společenského vyžití. Značným zdrojem naší návštěvnosti jsou představení hraná pro školy. Ty, vzhledem k velkému množství zameškané látky, omezily již nyní mimoškolní aktivity, včetně návštěv divadla.

Toto vše znamená, že řízení ekonomiky a rozvoje divadla je nutné přizpůsobit těmto okolnostem, a také, že to nebude jednoduchý úkol.

FINANCOVÁNÍ

Jak jsem se již zmínila, zakladateli obecně prospěšné společnosti jsou Město Hradec Králové a Královéhradecký kraj. V současné době je hlavním poskytovatelem finančních prostředků na provoz divadla Město Hradec Králové, které uzavírá s divadlem čtyřletou smlouvu o závazku veřejné služby a vyrovnávací platbě za jeho výkon. Na základě návrhu této smlouvy by mělo divadlu poskytnout v letech 2022–2025 částku 39 234 tisíc Kč ročně. Z této částky je 1 450 tis. Kč určeno na festival Regiony a 480 tis. Kč na festival Čekání na Václava. Stejný druh smlouvy a i na stejné období je uzavřen i s Královéhradeckým krajem. Každoročně je výše vyrovnávací platby stanovena na základě usnesení Zastupitelstva Královéhradeckého kraje. Příspěvek kraje na rok 2021 činil 3 448 tis. Kč. Dále kraj poskytl dotaci na festival Regiony ve výši 600 tis. Kč. Dalším poskytovatelem finančních prostředků je Ministerstvo kultury, které v rámci Programu podpory profesionálních divadel a profesionálních symfonických orchestrů a pěveckých sborů poskytlo dotaci ve výši 12 080 tis. Kč a z Programu státní podpory festivalů profesionálního umění částku 3 975 tis. Kč.

Poslední roky 2020 a 2021 jsou samozřejmě zásadně poznamenány restrikcemi způsobenými pandemií koronaviru. Ten způsobil drastický propad tržeb a tím i soběstačnosti divadla. To se nám podařilo překonat díky navýšení dotací od Ministerstva kultury, záchranných balíčků a také díky úsporným opatřením, která jsme ihned zavedli. Jsem velice ráda, že jsme nebyli nuceni snižovat stavy zaměstnanců ani jejich mzdy.

Bohužel vidíme, že největší problémy nás čekají v následujících letech.

1. Jak jsem již uvedla, očekáváme silný propad návštěvnosti a snížení počtu předplatitelů. Již v současnosti se opět každým dnem zpříšňují podmínky pro vstup

na hromadné akce, a tím se zároveň snižuje možný počet diváků na představeních. Od začátku sezóny 2021/2022 se snížila návštěvnost téměř o 50 %. Tím samozřejmě dochází i k poklesu soběstačnosti divadla.

2. Přestože dochází k obrovskému nárůstu cen energií, materiálu, zvyšování průměrné mzdy a dalších nákladů, dotace od města na další čtyřleté období zůstávají ve stejné výši jako v roce 2020 a 2021. Výše dotací od kraje zatím není známa, ale vzhledem k jejímu podílu na celkových finančních zdrojích divadla není tak podstatná. Největším problémem je avizované snížení dotace od MKČR z Programu podpory profesionálních divadel a profesionálních symfonických orchestrů a pěveckých sborů o 43 %, což je cca 5 200 tis. Kč.

Proto musíme již nyní uvažovat o tom, jak a ve kterých oblastech můžeme náklady snížit. Aktuálně vidím rezervy v těchto oblastech:

a) Výroba nových inscenací

V roce 2021 výrazně stoupla cena materiálu na výrobu nových inscenací. Náklady na železo stouply až o 50 % a náklady na dřevo cca o 30 %. To znamená, že budeme muset více usilovat o využití divadelního fundusu a o recyklaci scénických prvků z vyřazených inscenací.

Totéž se týká výroby kostýmů, kde je situace obdobná. Ceny látek za poslední dva roky stouply až o 100 %. Proto se již nyní snažíme o maximální využití fundusu a výrobu řešíme přešíváním kostýmů starých. Ne vždy to ale výtvarná koncepce umožňuje a navíc to znamená i větší nároky na zaměstnance ve výrobě.

Uvědomujeme si současně i naši odpovědnost k životnímu prostředí a budeme usilovat o maximální udržitelnost v těchto oblastech.

b) Opravy a udržování

Za posledních 6 let se nám podařilo opravit a zrekonstruovat všechna pracoviště, vybavit je novým nábytkem, potřebnými stroji a zařízeními a zajistit tak zaměstnancům odpovídající podmínky pro jejich práci. Největšími investicemi v posledních 7 letech byla kompletní rekonstrukce nových prostor obchodního oddělení a předprodeje, dále rekonstrukce dámských hereckých šaten, které byly staré více než 50 let. Na obou investicích jsme se finančně spolupodíleli s Městem Hradec Králové. Letos proběhla dlouho naplánovaná rekonstrukce sociálních zařízení na hlavní scéně a v administrativní budově. Lze tedy říci, že v následujících dvou letech můžeme snížit náklady na opravy na minimum.

c) Drobný dlouhodobý majetek

I v této oblasti jsme v minulých letech vybavili všechna pracoviště potřebnými technologiemi, pracovními nástroji, přístroji a zařízeními, takže minimálně v příštím roce budeme soběstační.

d) Počet premiér

Další možností úspor je snížení počtu premiér. Ve smlouvě o závazku veřejné služby uzavřené se Statutárním městem Hradec Králové máme stanovený počet 5 premiér ročně. V minulých letech jsme produkovali většinou 6 premiér na hlavní scéně a 1 ve Studiu Beseda. Díky tomu, že jsme rok a půl nehráli a zkoušeli „do šuplíku“, můžeme si nyní dovolit snížit v následujících letech počet premiér na 5–6 za rok.

Pokud by všechna tato opatření nestačila k tomu, aby hospodaření divadla skončilo jako vyrovnané, museli bychom sáhnout k opatření, které považujeme za krajní, a to je zvyšování cen vstupenek. To s sebou nese množství rizik, především snížení počtu diváků vzhledem k jejich kupní síle.

INVESTICE

Moderní divadlo pracuje s celou řadou technologií, na které jsou současní špičkoví režiséři již zvyklí a i hostující soubory je po nás požadují. Abychom tedy drželi krok s evropským standardem, musíme každoročně investovat do technologií jevištní, osvětlovací a zvukové techniky.

- Jednou z velkých investic jsou „inteligentní světla“ s příslušenstvím, a to jak na hlavní scénu, tak i do Studia Beseda. Jejich celková hodnota se pohybuje kolem 2 500 tis. Kč.
- Další investici do světel ve výši cca 1 200 tis. Kč představují stmívací jednotky, které jsou 20 let staré a poruchové, a jejich výměna je tudíž nezbytná. Na celkový upgrade světelné techniky (revitalizace nízkovoltové rampy “Svoboda”, převodníky apod.) počítáme s financemi ve výši dalších cca 300 tis. Kč.
- V oblasti zvukové techniky potřebujeme vybavit Studio Beseda novým pultem v hodnotě cca 600 tis. Kč.
- Již několik let uvažujeme o nové elevaci ve Studiu Beseda. Prostor Besedy je koncipován jako studiový, ale současné uspořádání elevace toto vlastně neumožňuje. Nový typ elevace by měl zachovat kapacitu (možná i navýšit) a přitom umožnit variabilitu prostorového uspořádání jeviště a hlediště. Navíc současná sedadla jsou velice nepohodlná, na což si stěžuje velké množství diváků. Odhadovaná cena této investice je cca 1 500 tis. Kč.
- V následujících letech nás také čeká nákup nového dodávkového vozu v předpokládané výši cca 800 tis. Kč. Stávající je 15 let starý a již vyžaduje vysoké náklady na opravy a údržbu.
- Další investice v horizontu 5 let jsou zapotřebí na nákup nových strojů do truhlářské dílny, konkrétně srovnávací a tloušťkovou frézu, které jsou staré 20 let a mohou každým dnem dosloužit. Jejich cena se pohybuje kolem 200 tis. za stroj.

Toto je výčet nejdražších a nejdůležitějších investic, ale každoročně se vyskytne potřeba dalších drobnějších investic, které se řeší operativně.

UMĚLECKÝ ŠÉF

Zastávám názor, že dobrý divadelní ředitel má být především kvalitním ekonomem a manažerem a neměl by se za každou cenu snažit zásadním způsobem ovlivňovat umělecké směřování divadla, byť by měl mít samozřejmě v rozhodujících momentech poslední slovo. Pro tuto ideální konstelaci jsou však vždy rozhodující osoby uměleckého šéfa spolu s dramaturgy, na jejichž kvalitní práci se ředitel může spolehnout a jejichž uměleckému názoru a divadelní vizi zcela důvěřuje. Z tohoto hlediska bych jednoznačně chtěla nadále spolupracovat s Pavlem Khekem na pozici uměleckého šéfa a Martinem Satoranským a Lenkou Smrčkovou jako dramaturgy divadla. Setrváním Martina Satoranského a přijetím nové dramaturgyně Lenky Smrčkové se společně s Pavlem Khekem utvořil silný tým, který v sobě snoubí mladé progresivní myšlení o divadle a jeho společenské angažovanosti a zároveň zkušenost s vedením uměleckého souboru.

Pavel Khek nastoupil do divadla po odchodu Jany Sloukové v sezóně 2019–2020. Jeho první sezóna byla již naplánována Janou Sloukovou, takže jeho režijní činnost začala až v sezóně 2020–2021. Již během prvního roku jsem zjistila, že dokážeme vytvořit tým ředitel – umělecký šéf, jsme schopni konstruktivní spolupráce a společného vedení, slyšíme na sebe, společně jsme již řešili i mnohé krizové situace. To se samozřejmě týká mimo jiné situace, kdy ze dne na den byla divadla uzavřena, a to bez toho, abychom znali termín jejich znovuotevření. Pavla Kheka si vážím především pro jeho skvělou práci s hercem, jeho zanícení pro práci a jeho péči o herecký soubor. Jeho dosavadní režie v Klicperově divadle zanechávají v divácích hlubokou stopu. Pavel Khek je silná umělecká osobnost, kterou Klicperovo divadlo potřebuje, jeho inscenace mají dobrou odezvu nejen u diváků, ale i u kritiky, a zůstává tak z mého pohledu pro pozici uměleckého šéfa nejlepší volbou.

DRAMATURGIE

Klicperovo divadlo se ve své dramaturgii snaží o co nejpestřejší a vyváženou skladbu repertoáru, která odpovídá nárokům zdejšího diváka – diváka za posledních třicet let novodobé divadelní éry poučeného a vstřícného, ale i diváka, který si je dobře vědom toho, že „jeho Klicperák“ dosáhl čtyřikrát na titul Divadlo roku, tedy diváka, který vyžaduje kvalitu a nebojí se experimentu.

V Hradci Králové se podařilo vytvořit atmosféru hrdosti na „naše“ divadlo a tento úzký kontakt s divákem chceme nadále podporovat a utužovat, a to nejen samotnou dramaturgií, ale i jednorázovými akcemi (scénická čtení, rozhovory v Podkroví, streamy, podcasty a další PR aktivity).

Další dramaturgické směřování Klicperova divadla by mělo klást důraz na diverzifikaci scén a přesnější zacílení na jednotlivé divácké skupiny:

- **Studio Beseda** by se mělo stát místem pro experiment, současné divadelní trendy, angažovanější umění a fúzi nejrůznějších scénických postupů.
- **Hlavní scéna** by měla zůstat především místem setkávání, kam se divák přijde podívat na své oblíbené herce, kde se pobaví, ale kde bude zároveň čelit otázkám týkajících se naší každodenní reality.
- **Komorní scéna v Podkroví** by se pak měla stát prostorem, kde budeme uvádět menší scénické formy.

Repertoár Studia Beseda v současné době zahrnuje kvalitní tituly spíše komornějšího rázu, těžící z úzkého kontaktu jeviště a hlediště, či inscenace současných textů. Její dramaturgie je ale poněkud roztříštěná. V následujících letech se tedy chceme zaměřit na budování svébytné a osobité značky Studio Beseda takovým způsobem, aby si každý divák jednoznačně dokázal představit, co lze od produkce v tomto prostoru očekávat. V Besedě by se tak mělo dostat většího prostoru nejaktuálnějšímu divadelnímu trendům, autorskému divadlu, ale i experimentálnější tvorbě překračující rámec klasické interpretační činohry. Tvorba ve Studiu Beseda by měla navázat na dramaturgickou linii cyklu Beseda X, tedy série hostujících představení s kořeny v nezávislém a alternativním divadle. Díky úspěchu cyklu Beseda X věřím, že poptávka po takovém typu inscenační tvorby v Hradci Králové je. Zároveň bychom chtěli více oslovit diváckou skupinu studentů středních a vysokých škol, která v současné době tvoří výrazně menší podíl na návštěvnosti našeho divadla, než bychom si přáli. Chceme zde uvádět nízkorozpočtové scénické tvary (tedy bez opulentní scénografie), které mají kolem 90 minut a hrají se pokud možno bez přestávky. K hostování bychom chtěli

pozvat odvážné režisérky a režiséry, kteří již své schopnosti prokázali právě v oblasti nezávislého a alternativního divadla. Jako příklad umělců, se kterými bychom chtěli spolupracovat, mohu uvést např. Barbaru Herz, Lucii Ferenzovou, Natálii Deákovou, Kamilu Polívkovou či Miřenku Čechovou, z režisérů pak Ondřeje Štefaňáka, Tomáše Loužného, Jakuba Čermáka, Jiřího Ondru či Jakuba Šmída.

Hlavní scéna by měla cílit na širší divácké skupiny, kde si na své přijde jak konzervativní, tak náročnější divák. Produkce Hlavní scény by se dala rozdělit na tři linie: inscenace klasických titulů českého a světového dramatu či dramatizace kanonických literárních děl, které by měly tvořit nabídku pro studenty základních a středních škol, inscenace komediálního či hudebního charakteru a inscenace současných českých a světových oceňovaných her spíše středního proudu (tzv. well-made play jako byli např. Kati, Srpen v zemi indiánů či připravované Doma, jsem zlato), které bychom rádi uváděli pokud možno v české premiéře. Zároveň by v repertoáru měla být vždy alespoň jedna inscenace rodinného charakteru. Ze čtyř až pěti inscenací v sezoně by tak část měli vytvořit tvůrci, kteří mají spíš konzervativnější přístup ke scénické tvorbě (Petr Štindl, Jakub Nvota, Jiří Pokorný, Michal Lang či Michal Vajdička), část pak režiséři moderního ražení, kteří se nebojí zvolit méně tradiční přístup k dané látce (Michal Hába, SKUTR, Martin Františák, Jan Frič, Tomáš Dianiška, Jan Mikulášek, Dodo Gombár či Ivan Buraj). Divák tak bude mít vždy možnost volit mezi inscenacemi spíše hereckého divadla a těmi, které se pyšní výrazným režijním rukopisem.

Komorní scéna v Podkroví by se měla stát platformou, kde bychom si chtěli formou scénických čtení otestovat nadané absolventy uměleckých vysokých škol (DAMU, JAMU, VŠMU). Podkroví by se mělo stát rovněž prostorem pro diskuze nebo série rozhovorů se zajímavými a inspirativními osobnostmi. Nárazově bychom zde mohli uvádět krátké scénické tvary na bázi scénického čtení či scénické skici, které reflektují a připomínají významné události či osobnosti královéhradeckého regionu. Reflexí lokálních témat bychom tak rádi navázali užší vazbu s hradeckým divákem, neboť mnohé z nich se stále drží v kolektivní paměti místních obyvatel.

UMĚLECKÝ SOUBOR

Samozřejmě, že kvalitu Klicperova divadla utváří základním způsobem herecký soubor, jehož úroveň je velmi vysoká a naši herci se po právu mohou těšit z různých divadelních ocenění. V současné době má umělecký soubor 18 stálých členů a dalších 12 hostujících umělců. Aktuálně do souboru nehledáme nové posily, avšak pravidelně a kontinuálně sledujeme mladé talenty a studenty uměleckých škol, zveme si jejich absolventská představení na festival, někteří studenti nebo studentky v našich představeních hostují (např. Hana), a tím jsme připraveni v případě potřeby soubor obnovovat a omlazovat.

PROPAGACE

Divadlo, ale i kultura obecně se bude v následujících letech potýkat s úbytkem diváků, způsobeným proticovidovými opatřeními, strachem z hromadných akcí, či obecné nedůvěry a nejistoty, zda se představení nebo koncert, na které mají diváci zakoupené vstupenky, uskuteční.

Hlavním cílem propagace bude tedy opětovné získání stávajících diváků, ale také hledání diváků nových, přesvědčení veřejnosti, že divadlo je bezpečným místem a že živá kultura má důležité místo v životě člověka.

Důležitým momentem při přípravě propagace je pojmenování si diváka Klicperova divadla. Propagaci bychom proto chtěli aktivně cílit a segmentovat pro různé divácké skupiny. Dosavadní systém propagace se snažil poskytnout stejné informace na všech platformách, v posledním roce jsme již začali připravovat různý obsah na webové stránky, facebook, instagram a další sítě právě s ohledem na předpoklad, jaká cílová skupina má na dané platformě největší dosah a potenciál. V letošním roce jsme propojili prodejní vstupenkový systém s interním informačním systémem a také s marketingovým on-line systémem, který nám pomáhá získávat a zpracovávat co nejvíce prodejních i diváckých informací. Nadále budeme rozvíjet analytické a marketingové nástroje tak, aby nám pomohly analyzovat diváka a lépe na něj cílit propagaci.

V následujícím období bychom se chtěli zaměřit na tyto divácké skupiny:

- **Děti a rodiny s dětmi** – ačkoliv pro tuto diváckou skupinu primárně připravuje program Divadlo Drak nebo Hradecká kulturní a vzdělávací společnost, jsme schopni na tyto diváky cílit, aniž bychom byli přímou konkurencí těchto subjektů, ale naopak doplnili nabídku v Hradci Králové.
- **Studenti (gymnázia, vysoké školy, umělecké školy)** – tato skupina je důležitá pro vybudování si základny budoucích stálých návštěvníků divadla. Poslední roky divadlo zaznamenalo odliv diváků v této věkové kategorii. Stávající opatření, kdy MŠMT nedoporučuje v rámci výuky jiné mimoškolní aktivity, je také limitující. V rámci propagace bychom chtěli aktivně oslovit studenty a pedagogy, připravit doprovodný program, besedy, pracovní listy, tvůrčí dílny a více aktivně spolupracovat s UHK, nebo se středními školami v celém regionu. Tuto diváckou skupinu chceme navíc přivést i k odvážnějším titulům, ať už z repertoáru Klicperova divadla, tak i k hostujícím představením například v rámci cyklu Beseda X.
- **Senioři** – tato skupina tvoří významnou část divácké základny Klicperova divadla, konkrétně třetinu všech dospělých diváků. Jedná se o konzervativnější publikum, proto je potřeba zachovat konzervativnější způsoby propagace, tedy i tištěné materiály a directmailing. Ještě více bychom chtěli prohloubit vytipování titulů z našeho repertoáru i hostujících souborů a zaměřit se na aktivní oslovování prostřednictvím spolupráce se seniorskými organizacemi a propagace v rámci dalších událostí určených pro seniory.
- **Diváci v produktivním věku** – i tato nejsilnější divácká skupina zaznamenala po covidovém období propad v návštěvnosti přibližně o jednu třetinu. U této skupiny bychom se chtěli zaměřit nejen o zvýšení obecného povědomí o divadle, ale i prohloubení vztahu diváků s divadlem. Větší důraz budeme klást na on-line komunikaci, zjednodušení on-line zakoupení vstupenek, zjednodušení uplatňování kuponů, rozšíření diváckých bonusů a propracování věrnostního programu. Kromě klasických představení chceme těmto divákům nabídnout i doprovodný program, a to nejen formou besed, prohlídek, ale i s využitím nových médií, streamů a podcastů.
- **Zahraniční publikum** – tato skupina byla doposud v nabídce Klicperova divadla minoritní, přestože zahraniční (především anglicky mluvící) obyvatelé tvoří významnou skupinu potenciálních diváků. V minulosti jsme již připravili jedno představení s anglickými titulky, v budoucnu bychom chtěli otitulkovat alespoň polovinu nově uváděných představení v každé sezóně a postupně tak vybudovat atraktivní nabídku english-friendly představení. S tím souvisí i vytvoření zjednodušené anglické mutace webových stránek a propojení s anglickou verzí prodejního vstupenkového systému.

- **Odborná veřejnost** – tato skupina je také důležitým segmentem, který v posledních letech v Klicperově divadle stagnoval, zejména z důvodu stárnutí předchozí generace kritiků a literárních vědců a absence aktivního oslovení generace nastupující. Pro následující období bude klíčové znovuvybudování vztahů s odbornou veřejností, snaha o účast na prestižních divadelních festivalech v ČR i v zahraničí.

V roce 2025 bude město Hradec Králové slavit 800 let od první písemné zmínky o městě. Jako Klicperovo divadlo bychom se chtěli zapojit do příprav a tvorby programu a nejen díky tomu zvýšit povědomí o divadle napříč co největším množstvím věkových i sociálních skupin v regionu.

FESTIVALY

1. Regiony (dříve festival Divadlo evropských regionů)

Regiony Mezinárodní divadelní festival Hradec Králové, či zkráceně Festival Regiony (dále jen festival), patří mezi nejvýznamnější kulturní události města Hradce Králové a představuje největší divadelní přehlídku v ČR. Díky dlouholeté tradici, bohaté historii a renomé pořadatelů, kterými jsou vedle Klicperova divadla také Divadlo DRAK a kulturní nezisková organizace kontrapunkt, z. ú., počtu představení a žánrové otevřenosti jej lze bezesporu označit za zcela klíčový v rámci celé české divadelní festivalové tradice. Festivalový program ve velké míře prezentuje na jednom místě regionální kulturu, a to jak českou a slovenskou, tak zahraniční. Zaměření na jednotlivé regiony je unikem hradeckého festivalu, které na festivalové mapě ČR nemá obdoby.

Za posledních několik let prošel festival mnoha změnami, které byly nutné, aby si udržel své místo mezi významnými českými festivaly. Festival dostal nový název, zcela novou vizuální a grafickou prezentaci, ale došlo i k těsnější personální a organizační provázanosti jednotlivých pořadatelů. Festival tak směrem navenek působí daleko kompaktnějším a ucelenějším dojmem. Již letošní ročník ukázal, že proces, který byl nastartován v roce 2019, se pomalu daří úspěšně realizovat a všichni tři organizátoři v něm hodlají pokračovat.

Novým nástrojem pro naplňování dramaturgických cílů festivalu je dramaturgická rada. Ta umožňuje nejen konkrétnější zacílení festivalového programu, ale i jeho větší provázanost a případně i tematické zaměření. Šestičlenná dramaturgická rada je složena z jednoho zástupce každého pořádajícího subjektu a tří externistů. Cílem dramaturgické rady do dalších ročníků je větší snaha o vytváření programových celků, jejich větší propojení napříč festivalovou strukturou a jejich efektivní komunikace směrem k publiku.

Dalším z cílů pro rok 2022 je oslovení zajímavých českých tvůrců a vytvoření organizačních, ale i uměleckých podmínek pro realizaci původního scénického projektu speciálně pro festival Regiony 2023. Dlouhodobým cílem je, aby takovýto projekt vznikl pro každý další ročník festivalu a festival se tak aktivně zapojil do podpory současné dramatické tvorby.

Další plánovanou změnou již od ročníku 2022 je nejen další rozšíření informací v anglickém jazyce pro zahraniční diváky, ale i vstřícnější přístup k zahraničnímu publiku. Organizátoři naváží intenzivnější komunikaci se zastupitelskými úřady v ČR, zejména pak s úřady těch zemí, jejichž interpreti na festivalu vystoupí. To by mělo nejen posílit mezinárodní spolupráci, ale i přispět k efektivnějšímu oslovení cizích státních příslušníků, kteří žijí na území ČR a kteří by se jinak o hostujících inscenacích nemuseli dozvědět. Dalším cílem je uvádět všechny inscenace organizátorů s anglickými titulky a zároveň tuto možnost

nabídnout i hostujícím českým souborům a tím umožnit důstojnou prezentaci domácí divadelní tvorby zahraničním subjektům.

2. Festival Čekání na Václava

Podzimní festival Čekání na Václava, který probíhá od 28.9. (Den české státnosti) do 28.10. (Den vzniku samostatného československého státu), bychom rádi zachovali i v příštích letech, hlavně z důvodu každoročního diváckého „rozjezdu“ sezóny. Na oba festivaly, které pořádáme, mají naši předplatitelé bonusové kupóny, které si mohou vyměňovat přednostně před zahájením předprodeje. Právě toto bývá silnou motivací pro včasný nákup předplatného, kterého se tak během prvního týdne prodá více než polovina. Na druhou stranu jsme si vědomi, že rozsah festivalu 15 až 17 hostujících představení v průběhu jednoho měsíce zásadním způsobem narušuje hrací i zkouškový plán a snižuje reprízovost našich představení. Toto období je i velmi náročné pro obslužný personál, protože do festivalového týdne obvykle zasahují i dva generálové týdny a zájezdová představení. I přes to dramaturgické i divácké motivační důvody převažují nad provozními omezeními a festival Čekání na Václava proto plánujeme zachovat i do následujících let.

SPOLUPRÁCE SE ZAHRANIČÍM

Absenci větší spolupráce se zahraničím, stejně jako výjezdů Klicperova divadla po Evropě, považuji za jednu z oblastí, kterou je třeba nutně zlepšit. Již několik let se snažíme navázat spolupráci s partnerskými městy Statutárního města Hradec Králové. Na tuto oblast se v příštích letech chceme zaměřit, protože v době globalizované Evropy je spolupráce s evropskými divadly nevyhnutelná. Festival Regiony nám každoročně umožňuje navazovat kontakty se zahraničními divadly a toho chceme využít ke vzájemné spolupráci na základě reciprocity. Tím, že chystáme uvádět naše inscenace s anglickými titulky, otevírají se nám větší možnosti k účasti na zahraničních festivalech, které plánujeme s naší nabídkou oslovit.

SHRNUTÍ

V této koncepci jsem stručně popsala změny v činnosti a chodu divadla během dalšího období mého případného fungování ve funkci ředitele Klicperova divadla. Myslím si, že moje zkušenosti a znalost všech oblastí fungování Klicperova divadla, jeho zaměstnanců, spolupracovníků, režisérů a dalších osob důležitých pro hladký chod divadla, jsou velkou devízou, kterou můžu divadlu nabídnout. Divadlo je živý a citlivý organismus složený z mnoha orgánů, které musí být ve vzájemné interakci. Necitlivý přístup k jedné jeho části může vyvolat poruchu celého systému s těžko odhadnutelnými následky. A pro tuto těžkou dobu to platí dvojnásob.

V Hradci Králové dne 30. 11. 2021

Ing. Eva Mikulková